

vergadering **C205**
zittingsjaar 2022-2023

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 20 april 2023

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de landelijke verspreiding van provinciale edities van Radio 2 via DAB+ – 2056 (2022-2023)	3
VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over senioren in de media – 2153 (2022-2023)	6
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de resultaten en bevindingen van het werkbezoek van de minister aan Silicon Valley – 2100 (2022-2023)	10
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over Belgisch-Nederlandse dubbing op streamingplatforms – 2168 (2022-2023)	15
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de toepassing van de deontologische code en het redactiestatuut voor VRT-journalisten die cumuleren of een nevenactiviteit uitoefenen – 2180 (2022-2023)	
VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over bijklussende VRT-journalisten – 2188 (2022-2023)	18

VRAAG OM UITLEG van Filip Brusselmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de landelijke verspreiding van provinciale edities van Radio 2 via DAB+ – 2056 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Zoals we allemaal weten heeft de VRT heeft er begin dit jaar voor gekozen – mijns inziens een beetje onbegrijpelijk – om het regionale ochtendprogramma van Radio 2 af te schaffen en te vervangen door een landelijk programma. Als resultaat blijft er maar één uur regionale uitzending over, op weekdays tussen 12 en 13 uur 's middags. Voor het overige betreft het dus een landelijk programma, waarbij enkel regionaal nieuws en reclame worden ingepland. Zoals u weet zijn radiofrequenties een schaars goed en moeten die efficiënt worden beheerd en ingezet. De VRT beschikt sinds 2008 over digitaal frequentieblok 12A en zendt hier de vijf provinciale edities van Radio 2 landelijk op uit. In West-Vlaanderen kun je via DAB+ (Digital Audio Broadcasting) dus bijvoorbeeld probleemloos luisteren naar Radio 2 Limburg – mocht je dat willen doen natuurlijk. Dat is speciaal zo omdat het via FM niet kan, maar via DAB+ dus wel.

Ook lokale radio's kunnen sinds februari 2022 via het tijdelijk proefproject binnen een provincie uitzenden via DAB+. Dat proefproject werd eerder dit jaar nog met drie jaar verlengd. Het blijft een proefproject, aangezien u reeds eerder te kennen gaf dat dit slechts een tijdelijk karakter heeft en in het licht van een definitief digitaal frequentieplan moet worden gezien. Dat project schept voor het eerst de mogelijkheid voor lokale radio's om zich ook op de advertentiemarkt met digitaal bereik via DAB+ te begeven.

Wat is hier nu het probleem? De VAR verkoopt reclameruimte voor Radio 2, die op FM via de provinciale edities enkel via de provinciale frequenties te ontvangen is. Aangezien de VRT via frequentieblok 12A de vijf provinciale edities van Radio 2 landelijk verspreidt, worden de diverse provinciale versies van Radio 2 landelijk uitgezonden en de provinciale reclameruimte dus ook. In de conceptnota 'Naar een duurzaam en toekomstgericht radiolandschap' uit 2016 werd het feit dat de provinciale edities van Radio 2 landelijk worden uitgezonden reeds aangekaart. In die conceptnota was ook sprake van een onderzoek naar de ontkoppeling van Radio 2 naar regionale multiplex 5A en 5D. Behoudens mijn vergissing is dat onderzoek er nooit gekomen.

Bovendien is de regionale multiplex 5A en 5D omgevormd naar een landelijke multiplex, waardoor dit actueel geen oplossing meer lijkt te bieden. De VRT beschikt dus zeer duidelijk en opnieuw over een concurrentieel voordeel ten opzichte van private lokale spelers, aangezien zij hun regionale reclame via DAB+ landelijk aanbieden, terwijl lokale radio's dit niet kunnen, aangezien zij binnen hun eigen provincie moeten blijven.

Vindt u het een efficiënt gebruik van het spectrum wanneer de VRT haar provinciale edities van Radio 2 vijf keer landelijk, en dus vijf keer hetzelfde, via DAB+ aanbiedt terwijl er slechts één uur ontkoppeling is op weekdays? Voor 95 procent van de tijd is er op die vijf landelijke Radio 2-kanalen op DAB+ exact hetzelfde te beluisteren.

De onderhandelingen voor een nieuw digitaal frequentieplan zijn lopende, zo verklaarde u eerder al. Gaat u deze problematiek meenemen zodat in een definitief nieuw digitaal frequentieplan de VRT de provinciale versies van Radio 2 op

regionaal niveau zal moeten aanbieden in plaats van landelijk, zoals nu het geval is?

Hoe wilt u het probleem verhelpen waar lokale radio's nu mee kampen, namelijk het concurrentievoordeel van de VRT die hun regionale reclameruimte op Radio 2 via DAB+ landelijk kan aanbieden?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt, collega Brusselmans, voor de vraag.

Wat uw eerste vraag betreft: de VRT beschikt over een eigen multiplex 12A, die inderdaad in zijn geheel wordt toegekend aan de openbare omroep. Zoals voorzien in de beheersovereenkomst, biedt de VRT een zo breed mogelijk aanbod aan via de beschikbare capaciteit. De vijf regionale varianten van Radio 2 vormen voor de VRT een onmisbaar element in het DAB+-aanbod van de VRT.

De VRT heeft aangegeven dat het aanbieden van vijf regionale varianten van Radio 2 op mux 12A vanuit operationeel, economisch en technisch standpunt voor hen een efficiënte aanpak is. Er zijn een viertal elementen die ze naar voren schuiven.

Ten eerste draagt de VRT operationele kosten van één DAB+-infrastructuur, en het bijbehorende antennepark. Via deze multiplex wordt het integrale aanbod van de VRT uitgezonden.

Ten tweede biedt de aanpak de VRT aldus een maximale energie-efficiëntie.

Ten derde wordt het DAB+-netwerk van de VRT ingezet met een uitermate hoge beschikbaarheid, en hoge indoor dekking. Die is ook een stuk hoger dan andere multiplexen. De maximale synergie tussen de VRT-merken wordt daardoor ook gerealiseerd.

Een laatste punt is dat DAB+ technisch niet toelaat om binnen één multiplex regionale differentiatie van het aanbod te realiseren.

Op dit ogenblik zijn er voor de regionale Radio 2-varianten geen andere mogelijkheden, om verschillende redenen: er is geen beschikbare frequentieruimte op DAB+ met provinciale footprint, de antennennetwerken moeten voldoende garanties inzake beschikbaarheid bieden en de antennennetwerken moeten voldoende garanties inzake dekking kunnen bieden volgens de VRT-eisen voor zowel mobiele- als binnenuitontvangst.

Ik kom dan bij uw tweede vraag rond de onderhandelingen voor een nieuw digitaal frequentieplan. De onderhandelingen met de buurlanden gaan over welke frequenties we zullen kunnen inzetten. Met die frequenties moet een puzzel gelegd worden. In de eerste plaats willen we ervoor zorgen dat in die puzzel de huidige lokale radio-omroepen een plaats kunnen krijgen. De VRT meent dat een nieuw digitaal frequentieplan met provinciale frequentie of multiplexen a priori geen oplossingen biedt. Daarvoor zijn binnen de Vlaamse radiomarkt immers voldoende potentiële partijen nodig die een economisch leefbaar product willen en kunnen aanbieden met regionaal bereik. Daarnaast heeft de VRT in het kader van de openbare opdracht ook hoge eisen inzake dekking en gegarandeerde beschikbaarheid van het signaal. Hieraan zijn significante kosten gekoppeld. Het standpunt van de VRT is dat, indien andere omroepen ook een deel van de capaciteit van dezelfde mux opnemen, zij ook een deel van deze kosten moeten dragen.

Dan kom ik bij uw derde vraag. De VRT moet dus die vijf regionale Radio 2-varianten aanbieden op de manier waarop dat nu gebeurt door de technische beperkingen en de bijhorende wijze waarop een DAB+-netwerk is georganiseerd.

VRT heeft geen concurrentievoordeel ten opzichte van de lokale radio's door de regionale reclameruimte op Radio 2 via DAB+ landelijk aan te bieden. De VRT liet me immers weten dat enkel regionale adverteerders die in maximum twee provincies verkooppunten hebben of adverteerders met een duidelijk omschreven regionale actie, toegelaten worden in de ontkoppelde FM-reclameblokken voor de respectieve provincies. Die worden bijgevolg ook uitgezonden via DAB+. Alle andere adverteerders worden door de VAR verwezen naar de nationale uitzendingen.

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Bedankt voor uw antwoord, minister, zeker voor het laatste gedeelte. Al betekent dat nog altijd niet dat er geen concurrentievoordeel zou zijn. Oké dat er bepaalde bepalingen zijn en een code voor welke adverteerders aanvaard worden en welke niet. En dat dat regionaal moet blijven, is logisch, maar daarom valt toch niet het volledige voordeel weg, alleen al naar schaalgrootte toe. Ik vind dat een heel raar antwoord vanuit de VRT.

Nu wil ik mijn tijd gebruiken om een zijsprongetje te maken. Wij hebben het hier over een digitaal frequentieplan, over DAB+ en kanaal 12A, maar is er ook kanaal 11A, waarvoor de licentie momenteel bij Norkring ligt. Zij hebben die in 2009 gekregen voor vijftien jaar en er werd gezegd dat die nog eens voor vijftien jaar kon worden verlengd. Als ze dat willen doen, dan moet dat een jaar op voorhand worden aangevraagd. Dat betekent dat er uiterlijk op 22 juni 2023 een aanvraag tot verlenging moet zijn. Maar, als ik het goed voorheb, is in 2021 dat besluit veranderd en is de verlengingsmogelijkheid van een licentie voor een radio-omroepnetwerk specifiek onmogelijk gemaakt. Is een verlening nog steeds mogelijk, ondanks de aanpassing van 2021? Indien ja, is die verlening of aanvraag al binnen of verwacht u die? Want 22 juni is niet ver weg meer. Indien niet, dan moet er opnieuw een erkenningsprocedure worden uitgeschreven. Gelet op het strakke tijdschema, moet dat ook tegen eind juni 2023 worden uitgeschreven. Dus, mijn vraag is op dat vlak duidelijk, en ik hoop dat u duidelijkheid kunt scheppen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Brusselmans, ik zal het antwoord nu schuldig moeten blijven. Ik moet het navragen. Ik zal u de informatie zo snel mogelijk verschaffen, eventueel via het verslag, als dat kan, zodat we het kunnen bevestigen en ik zeker geen technische onjuistheden vertel.

(N.v.d.r.: Het kabinet van minister Dalle heeft ons ter zake de volgende aanvulling bezorgd:

"- Zoals de heer Brusselmans terecht aangeeft, is de oorspronkelijk voorziene verlenging van 15 jaar niet langer meer mogelijk na de wijziging van het BVR. De reden hiervoor was de intentie om af te stappen van het netwerkoperator-model en over te gaan naar een omroepmodel. In het netwerkoperator-model worden licenties toegekend aan een netwerkoperator die vervolgens zelf bepaalt welke radio-omroeporganisaties verspreid worden. In het omroepmodel kunnen er onder meer kwalitatieve inhoudelijke voorwaarden opgelegd worden, zoals dit ook het geval is bij FM.

- We zijn nu de verschillende opties aan het onderzoeken. Ik zal hierover zo snel mogelijk duidelijkheid scheppen.")

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Maar u kunt toch al weten of Norkring een aanvraag heeft gedaan? U weet toch of het juridisch nog mogelijk is? Indien dat niet zo is, dan had u allang bezig moeten zijn met het uitschrijven van een

procedure. Als u daar nu nog mee moet beginnen, zijn we rijkelijk te laat. U bent zo al eens te laat geweest.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over senioren in de media – 2153 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik vind 'senioren' een beetje een rare naam, we hebben het ook niet over 'juniores', maar goed: die term is zo'n beetje algemeen aanvaard. In de toekomst zullen er mensen tot op zeer gevorderde leeftijd zeer actief zijn, ook op de arbeidsmarkt. Dat is toch onze bedoeling. De bedoeling is dat mensen later met pensioen gaan, op 67 jaar. Dat betekent dat wij van die mensen verwachten dat zij nog zeer actief in onze maatschappij staan. Dan stel ik mij de vraag: wordt dat ook weerspiegeld in wat we te zien krijgen? Dat is toch wel even anders.

De Vlaamse Ombudsdienst maakt in zijn jaarverslag voor 2022 gewag van een dossier dat ze binnenkregen over het gebrek aan diversiteit op het scherm ten aanzien van senioren, meer bepaald in spelprogramma's – dat was de vraag daar. Ook de jaarlijkse diversiteitsmonitor op de VRT-website lijkt die groep toch wat te zijn vergeten. Navraag bij de VRT wees evenwel uit dat er intern rekening wordt gehouden met voldoende vertegenwoordiging van senioren in programma's. Kijk naar 'Hotel Romantiek', maar dat was natuurlijk een programma gefocust op senioren en hun amoureuze escapades ergens in Turkije, als ik het me goed herinner. Daarnaast heb je 'Iedereen beroemd', 'Taboe', enzovoort. Aparte cijfers voor spelprogramma's zijn er niet. De VRT zegt dat senioren zich niet zo snel inschrijven voor dit soort programma's. Ik doe dat eigenlijk ook nooit, maar goed.

Seniorenknooppunt Vief wees in zijn jaarverslag op de gebrekkige representatie van ouderen – of liever: senioren of 65-plussers – in de media: 3,1 procent van de aangehaalde personen in Vlaamse kranten is ouder dan 65, wat in schril contrast staat met de 23 procent die deze bevolkingsgroep in realiteit uitmaakt. Als ze dan al aan bod komen, is het meestal minder positief: hulpbehoevend, inactief, kostenpost voor onze maatschappij. Dat klopt niet, want waar zouden heel wat verenigingen of sportclubs staan zonder die vrijwillige senior, die daar toch nog elke dag langskomt, als hij met pensioen is tenminste, en daar toch een en ander doet of zorgt voor dit of voor dat. Dat gaat om harmonieën en andere verenigingen. Heel wat ouders zouden in de problemen komen zonder de kinderopvang door de grootouders, en er zou toch heel wat levenservaring en -wijsheid verdwijnen.

Als we voor de VRT naar de beheersovereenkomst kijken, zien we bij de kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) dat er wel onderscheid wordt gemaakt in leeftijdsgroepen wat betreft publieksbereik, maar niet wat betreft diversiteit op het scherm. Dat strookt wel met de vaststelling van de Vlaamse Ombudsdienst. We begrijpen zeker en vast de focus op verjonging en de op dit ogenblik actieve beroepsbevolking bij onze omroepen, maar we moeten wel oppassen voor het uit het oog verliezen van andere leeftijdsgroepen. Of misschien nog erger: misrepresentatie van oudere leeftijdsgroepen. Ik geef maar mee: als wij verwachten dat mensen langer aan de slag blijven, dus langer actief – waar ik voorstander van ben –, dan moet dat volgens mij ook in de media meer naar voren komen. Dat is een beetje mijn bemerking. Als ze dan aan bod komen, is het in een specifiek programma. Ik herinner mij nog het programma 'Jonger dan je denkt' van jaren geleden; wellicht

is dat van voor de tijd van onze minister, toen was ik ook nog klein. Ik heb ook zelfs al eens een uitnodiging gekregen om aan stoelgymnastiek te doen, toen ik al 53 was, terwijl ik nog loop en jog en de ambitie heb om ooit nog een marathon te lopen, maar goed.

Minister, hebt u kennisgenomen van de jaarverslagen van de Vlaamse Ombudsdienst en Vief? Vraagt u de inbreng van de Vlaamse Ouderenraad bij de ontwikkeling van uw beleid? Zo ja, voor welke dossiers hebt u de Ouderenraad geconsulteerd?

De VRT geeft zelf toe dat senioren zich minder snel inschrijven voor spelprogramma's. Is daar een reden toe? Is er uitgezocht hoe dat komt? Ik weet bijvoorbeeld dat Herman Van Molle van 'De IQ-Kwis' op een gegeven moment merkte dat er zich minder dames inschreven. Hij heeft dan, geloof ik, 'Damesdubbel' geïntroduceerd, een spelprogramma waar enkel dames zich voor konden inschrijven. Welke initiatieven nemen onze mediagroepen om gevaren van framing ten aanzien van bevolkingsgroepen in kaart te brengen? Welke maatregelen, al dan niet met steun van het departement, vloeien daaruit voort?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Meremans, ik ben het 100 procent eens met uw insteek en ook met de teneur van uw vraagstelling. Het is een breder maatschappelijk gegeven dat wij oudere mensen niet altijd voldoende naar waarde schatten.

Ik start mijn antwoord met een klein citaat uit het maatschappelijk rapport van Vief waarnaar u verwijst, over de beeldvorming van ouderen: "Dé oudere bestaat niet. Elk individu is anders." Dat is natuurlijk een quote die klopt voor elke persoon tout court. Ik was eergisteren op bezoek in het lokaal dienstencentrum Aksent in Schaarbeek. Iemand zei me daar dat de uniciteit van ouderen nog veel sterker is dan die van de algemene bevolking, gelet op hun zeer diverse ervaring. Die uitspraak is mij bijgebleven. Elke persoon is uniek, elke persoon telt. Dat is een credo van het personalisme, een politieke filosofie die ons na aan het hart ligt. Bij ouderen is dat des te meer het geval. Het is dan ook belangrijk dat dat ook in de media en in de representatie in de media afdoende aan bod komt. Vandaar dat ik het helemaal eens ben met uw insteek.

Ik heb natuurlijk kennisgenomen van het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst en van het rapport van Vief over de beeldvorming van ouderen. Het betreft trouwens geen jaarverslag, maar een beeldvormingsrapport, zoals ze het zelf noemen, in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting. Het rapport wil inzicht geven in de manier waarop ouderen worden weergegeven en inzicht creëren in het narratief dat wordt voorgeschoteld.

Zoals u betreur ik uiteraard de vaststelling dat de representatie van ouderen nog steeds erg eenzijdig is. Dat moeten we absoluut veranderen.

Tot vandaag heeft de Vlaamse Ouderenraad nog geen adviezen geformuleerd over mijn beleidsdossiers. Ik neem echter steeds hun adviezen in het kader van de transversale plannen of thema's van de Vlaamse overheid ter harte. Denk aan bijvoorbeeld het Vlaams Ouderenbeleidsplan over de digitale inclusie van ouderen.

Dat is ook zichtbaar in het beleid dat ik de voorbije jaren voerde. In de beheersovereenkomst met de VRT werd bepaald dat de VRT ambitieus inzet op de representativiteit en de toegankelijkheid van haar aanbod. Hieronder valt ook de ambitie van een meer representatieve en genuanceerde beeldvorming. Dat ouderen hier als doelgroep gelden, wordt ook bevestigd in de verdere context die bij de doelstelling wordt verduidelijkt: "De VRT verzekert de herkenbaarheid van

haar aanbod. Ze reflecteert met meer ambitie de diversiteit in de samenleving met bijzondere aandacht voor de schermaanwezigheid van vrouwen, personen met een buitenlandse herkomst, ouderen, mensen in armoede, mensen met diverse seksuele identiteiten en personen met een handicap. De VRT engageert zich om mensen meer inclusief te tonen, en niet enkel in functie van hun specifieke handicap, geaardheid, achtergrond, leeftijd, enzovoort.” Denk maar aan de zeer mooie aflevering over ouderen van het VRT-programma ‘Taboe’ met Philippe Geubels. U verwees er zelf naar.

Zoals gevraagd door de Vlaamse Ouderenraad werd in het kader van de nieuwe subsidieovereenkomst 2022-2025 met Mediawijs de specifieke aandacht opgenomen voor ouderen in het algemeen en vooral voor de acties die zij ondernemen in het kader van digitale inclusie. Het project dat ik in Schaarbeek bezocht, was trouwens een project rond digitale inclusie en de ondersteuning bij digitale vaardigheden, dat we met Brusselmiddelen financieren.

Ik hecht in mijn beleid meer in het algemeen ook veel aandacht aan digitale inclusie. Enerzijds, zoals ik daarnet heb gezegd, heb ik dit laten opnemen als een van de centrale subdomeinen van Mediawijs. Anderzijds steun ik binnen Vlaamse Veerkracht het project ‘Iedereen Digitaal’. Dit project zet specifiek in op ouderen als kwetsbare doelgroep wanneer het gaat om digitale inclusie. Dit project komt tegemoet aan verschillende noden die naar boven komen in het advies rond digitale inclusie van ouderen. Via het project versnelt Mediawijs de ontwikkeling en uitrol van een bovenlokaal digitaal inclusiebeleid binnen sectoren die onder andere werken met ouderen.

Het is ook voor de VRT niet helemaal duidelijk wat de reden kan zijn waarom ouderen zich minder inschrijven om deel te nemen aan spelprogramma’s van de VRT.

Het Team Diversiteit & Inclusie wijst de verschillende redacties regelmatig op het belang van de representatie van de groep van oudere mensen. Zo wordt er bijvoorbeeld aandacht besteed aan het feit dat vooral oudere vrouwen vaak sterk ondervertegenwoordigd zijn in programma’s. Tegelijk worden ouderen niet enkel voorgesteld in een context van zorg of beperkingen, maar worden actieve ouderen net steeds meer voorgesteld zoals in ‘Hotel Romantiek’, waarnaar u in uw vraagstelling verwees. Of denk bijvoorbeeld ook aan ‘Homo universalis’, waaraan steeds een mooie groep van ouderen deelneemt, of ook aan ‘First Dates’. En qua spelprogramma is ‘1 jaar gratis’ een mooi voorbeeld van een mooie mix qua leeftijden bij de kandidaten.

Ik kom dan tot uw vierde en laatste vraag. Een sociaal charter voor de mediasector wordt onderschreven door de brede audiovisuele- en mediasector. In onderdeel 2.8 – ‘Non-discriminatie’ – wordt het engagement uitgedrukt dat zij elke vorm van directe of indirecte discriminatie vermijden, zowel bij werving, selectie, beoordeling, beloning als dagdagelijkse omgang. Leeftijd is daar duidelijk een onderdeel van. Hiervoor wordt geen extra steun voorzien aan de mediasector. Dat is iets wat we verwachten vanuit het sociaal charter.

De sector zelf onderschrijft ook het belang van diversiteit voor en achter de schermen, waarbij ook leeftijd een criterium is dat meegenomen wordt. Ik vermeldde al de beheersovereenkomst met de VRT, maar de VRT hanteert ook een eigen charter diversiteit. Zij hebben ook een team diversiteit en inclusie, waar ik al naar verwees, dat zich toelegt op het sensibiliseren, adviseren en coachen van VRT-medewerkers en programmamakers, dus ook rond dit thema van leeftijd. Dit team gaat ook in overleg met instanties zoals de Vlaamse Ouderenraad, om de representatie en toegankelijkheid van het VRT-aanbod te versterken.

Ook private mediaspelers in Vlaanderen zetten daarop in. DPG Media bijvoorbeeld ondertekende een charter inclusiviteit, waarmee ze willen inzetten op inclusiviteit op de werkvloer, maar ook in hun mediaproducten. Hiervoor stelden ze een concreet actieplan op, waarmee vier werkgroepen aan de slag gaan om het te bewerkstelligen. Er is ook een werkgroep die focust op inclusiviteit binnen het entertainment, die een zichtbaar verschil wil maken op televisie en in 'midforms'. De werkgroep inclusieve nieuwsmedia onderneemt actie, zodat alle mensen zich kunnen herkennen in hun titels en media. Ze zetten in hun plan in op meerdere dimensies van diversiteit, waaronder zeker ook leeftijd.

Tot daar mijn verschillende antwoorden. Ik ben het wel met u eens dat er nog een weg te gaan is om ouderen de plaats te geven die ze verdienen in onze samenleving, maar zeker in de beeldvorming in de media.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw uitgebreide antwoord en de verschillende toelichtingen.

Mijn vraag is ook gericht als aandachtspunt daarvoor, en ik besef ook wel dat de openbare omroep met heel wat rekening moet houden. Ze krijgen heel veel vragen. Maar het is toch een bevolkingsgroep die belangrijk is, en alleen maar gaat toenemen in volume. Dat is een goede vaststelling, want het betekent dat we allemaal ouder worden en langer leven. Maar in ieder geval is het toch belangrijk om het in gedachten te houden, zeker in wisselwerking met de Ouderenraad.

Ik heb het nogmaals gezegd: als we ervan uitgaan dat mensen langer moeten werken, dat ze niet op SWT (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag) gaan, niet met brugpensioen gaan, maar langer blijven werken, moet ook zichtbaar zijn dat het mensen zijn die actief deelnemen aan onze maatschappij.

Ik heb nu ook geen verschil onderzocht tussen mannen en vrouwen op leeftijd. Ik denk dat we daar ook eens moeten gaan kijken. Want dames van bijvoorbeeld ouder dan 55 jaar zijn nog geen senioren, maar hoeveel procent daarvan zien we niet alleen in duidingsprogramma's en het nieuws, maar verschijnt ook in andere programma's? Ik hoor soms zeggen dat het op een bepaalde leeftijd gedaan is, dat je als vrouw niet meer in beeld komt. Ik hoor dat wel, maar dat moet natuurlijk wel gestaafd worden met cijfers. Maar het is toch wel interessant om het even na te gaan, want ik denk dat er ook nog een verschil zal zijn tussen mannen en vrouwen.

In ieder geval dank u wel om het in acht te nemen, en naar voren te brengen. Ik denk dat het, zeker in beeldvorming, enorm belangrijk is. Als we mensen oproepen om langer actief te zijn, moet dat ook zichtbaar zijn in onze media.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik heb geen toevoegingen. Ik ga akkoord met collega Meremans dat we zeker ook naar de genderdimensie moeten kijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de resultaten en bevindingen van het werkbezoek van de minister aan Silicon Valley
– 2100 (2022-2023)**

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Minister, u hebt een interessant werkbezoek gebracht aan San Francisco en omgeving. U hebt daar enkele belangrijke mediabedrijven en sleutelspelers in de gamingsector bezocht, ter ondersteuning van de ambities van de Vlaamse gamingsector. Want die stelt samen met u als doel om de omzet van de gamingsector tegen 2030 te verdrievoudigen. U hebt het ook over andere belangrijke onderwerpen gehad, zoals factchecking, de invloed van media op het mentale welzijn van jongeren en de rol van influencers in het hedendaagse mediaveld. Ik dacht dat het interessant was om in deze commissie van u een kort verslag te krijgen over die reis. In dat opzicht heb ik een aantal vragen voor u.

Wat zijn de bevindingen bij het bezoek aan de Game Developers Conference (GDC), de conferentie met meer dan vijfhonderd lezingen, panels, tutorials en rondetafelgesprekken met industrie-experten over de meest uiteenlopende onderwerpen binnen de gamewereld? Welke resultaten verwacht u van de Vlaamse deelname aan deze internationale conferentie met onder meer de Belgian Games expostand, waar verschillende Vlaamse studio's vertegenwoordigd waren? Wat zijn uw conclusies na uw bezoeken aan Microsoft en Sony, twee van de drie grote consoleproducenten en uw gesprekken met hen over het Vlaamse gamingpotentieel, onder meer VR en AR-producties en de mogelijkheden van crossovers voor gametechnologie? Hoe zult u de resultaten van dit bezoek vertalen in concrete engagementen die onze gamingsector in Vlaanderen kunnen versterken om zo het doel te behalen om op middellange termijn die verdriedubbeling van de omzet tegen 2030 te kunnen realiseren?

Met betrekking tot uw bezoeken aan de mediabedrijven in Silicon Valley heb ik ook nog enkele vragen. Wat zijn uw bevindingen van uw bezoek aan Meta, onder meer wat betreft hun steun aan factcheckinginitiatieven? Wat is daar juist rond afgesproken? Welke lessen trekt u uit uw gesprek met Common Sense Media over contentclassificatiesystemen en mentaal welzijn bij jongeren?

Ten slotte: hoe ziet u de opvolging van de gesprekken die u tijdens het werkbezoek hebt gevoerd?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank voor uw vraag, collega Brouwers. Het was inderdaad een zeer interessant bezoek, ook omdat we de combinatie hebben kunnen maken van gaming enerzijds, met de GDC, en anderzijds de media, met een aantal socialemediabedrijven.

Wat betreft het gamebeleid: ik kan het bezoek aan de GDC positief evalueren. We hebben een rondleiding gekregen van de Belgian Games-stand, waar gamestudio's van de verschillende regio's vertegenwoordigd waren. We hebben een gesprek gehad met een aantal vertegenwoordigers van Vlaamse en Brusselse studio's. Ze gaven nagenoeg unaniem aan dat een aanwezigheid op zo'n toonaangevend evenement echt wel een meerwaarde biedt en deuren opent naar potentiële samenwerkingen, bijvoorbeeld met internationale uitgeverij of private financiers. Ik kon zelf ook vaststellen dat hetgeen er op deze stand getoond werd, kwalitatief

zeker niet hoefde onder te doen voor wat er op de standen van andere landen te zien was. Dat stemt mij ook hoopvol voor de toekomst.

Naast de rondleiding nam ik ook deel aan een panelgesprek rond ons Vlaams ecosysteem voor videogames. Het was een vrij specifiek topic, maar er waren toch redelijk wat aanwezigen en er was veel interesse voor. Ik denk dat gelijkaardige sessies over concrete onderdelen van onze gamesector en de steun die er vanuit Vlaanderen is voor de sector, ook in de komende jaren een meerwaarde kunnen hebben.

Wat betreft de bedrijfsbezoeken wil ik benadrukken dat we naast Sony en Microsoft ook een gelijkaardig bezoek gebracht hebben aan Unity, en tijdens de GDC hadden we ook een overleg met Epic Games. Die twee laatste bedrijven staan in voor de ontwikkeling van game engines, zeg maar de basisarchitectuur waarop een game gebouwd wordt. Meer dan de helft van alle games die wereldwijd ontwikkeld worden, zijn gebouwd op engines van deze twee bedrijven.

De technologieën van Unity en Epic worden ondertussen ook vaak gebruikt in andere sectoren, zoals de productie van visuele effecten en animatie voor films en series, maar evengoed in het bouwen van digitale modellen voor architectuur, wagenbouw en stadsplanning. Ik geef twee concrete voorbeelden mee van wat daar gebeurt. Bij Unity hebben we een filmpje gezien dat er echt als een gewoon uitzag, met een mevrouw die er zeer realistisch uitzag en een aantal handelingen deed, puur op gametechnologie gebouwd. Dat biedt dus enorm veel perspectieven, zowel voor de filmsector als voor de bredere audiovisuele sector. Denk bijvoorbeeld aan de problematiek als je in een film een personage wilt volgen over verschillende jaren heen. Je moet dat doen met ofwel veel make-up, ofwel moet je andere acteurs zoeken, die er niet noodzakelijk op lijken. Met deze technologie zou je bepaalde scènes met andere leeftijden kunnen ontwikkelen.

Ik geef een tweede voorbeeld, in de cultuursector. Virtuele realiteit is ook de ideale manier om bepaalde cultuursites te bezoeken. Ik denk aan UNESCO werelderfgoed of andere sites die misschien moeilijk toegankelijk zijn, of waar het niet evident is om veel toeristen te ontvangen. Daar doe je eigenlijk een bezoek via virtual reality. En die game engines kunnen daar ook zinvol voor zijn. Het is dus heel veelbelovende technologie, die niet alleen in de gamesector kansen biedt.

De toelichtingen daarover waren heel interessant. Dat zijn dan zogeheten cross-overs tussen sectoren. Dat is een belangrijk element van onze visienota Level Up Vlaanderen, en ik denk dat dit ook een zeer grote bron van innovatie kan vormen voor onze sector, en dus ook van inkomsten.

We hebben aan de bedrijven ook ons Vlaams ecosysteem kunnen toelichten, met een focus op hoe de Vlaamse overheid gamebedrijven ondersteunt op verschillende punten in hun productieproces. De algemene respons was zeer positief, en ik geloof dat de bedrijven echt onder de indruk waren over de manier waarop de sector en de overheid samenwerken. Dat is trouwens een enorm contrast met de Verenigde Staten, waar je natuurlijk een aantal technologische powerhouses hebt in Silicon Valley, maar waar de overheid afzijdig blijft in de steun daarrond, dat weten we. In andere landen heb je dan een overheid die zeer sterk top-down werkt, en heel sterk een kader opstelt en ondersteuning aanbiedt. Bij ons heb je eigenlijk een samenwerking tussen de overheid, de sectorfederatie Flemish Games Association (FLEGA) en de verschillende bedrijven. En dat is een meerwaarde: de overheidssteun is werkelijk bottom-up ook gegroeid, vanuit de noden van de sector.

Er moet niet getwijfeld worden aan de meerwaarde van die bezoeken, gelet op de belangrijke rol die die bedrijven spelen in het ontwikkelingsproces van zowat elke videogame. De game engines van Unity en Epic worden helemaal vanaf het begin van een gameproductie ingezet, terwijl de rol van Sony en Microsoft voornamelijk

aan het einde ligt, als een afgewerkte game effectief in de markt gezet wordt. Dat zijn niet toevallig knelpunten voor een relatief kleine sector als de onze. Enerzijds is het een enorm voordeel als je van in het begin van de ontwikkeling toegang hebt tot de beste en nieuwste technologieën; anderzijds moet je met een afgewerkte game voldoende zichtbaarheid kunnen creëren om te overleven in een globale markt. Beide elementen kunnen echter zeer kostelijk of praktisch moeilijk zijn.

Het is nu de bedoeling dat die knelpunten opgelost kunnen worden via partnerships met de bezochte bedrijven. Die bedrijven hebben ook hun engagementen uitgesproken om dat te doen. Dat is concreet op tafel gelegd, en ze zijn inderdaad bereidwillig om dit verder op te nemen. Zo zal er structureel contact gezocht worden met Microsoft om onze Vlaamse games op hun Xbox-platformen meer onder de aandacht te brengen, en zal de nieuwe Flanders Game Hub, die deze morgen in Kortrijk werd gelanceerd, contacten opvolgen met Epic Games en Unity om een structurele, lokale partner te worden in hun opleidingsinitiatieven. Het spreekt voor zich dat mijn kabinet en administratie ook zullen opvolgen hoe dat de komende weken en maanden gevaloriseerd wordt.

Zoals ik tijdens mijn bezoek ook heb aangegeven, denk ik dat we met al die initiatieven, en ook met de taxshelter, die net is uitgebreid naar de gamesector, en de extra ondersteuning van het VAF/Gamefonds, echt de sector een enorme boost kunnen geven. We kunnen gaan naar een verdrievoudiging van de omzet de komende jaren.

Ik heb deze morgen gezegd dat wij als Vlaanderen eigenlijk het Silicon Valley van Europa zouden moeten worden voor de gamesector. Ik denk dat dat ook kan, en dat die Flanders Game Hub daar enorm kan in helpen. In elk geval hebben we het belangrijkste element dat voor de gamesector relevant is, en dat is talent, menselijk kapitaal en de beste opleidingen ter wereld – onder meer in Kortrijk, met Howest, maar er is evengoed een goede opleiding, zeker op artistiek niveau, in de LUCA School of Arts in Genk.

U hebt ook gepeild naar de ontmoetingen met Meta en Common Sense. Ik had daarnaast ook nog andere ontmoetingen, bijvoorbeeld met YouTube en Google. Maar Bij Meta hebben we inderdaad gesproken over desinformatie. Ze hebben hun aanpak en hun metaverses toegelicht. Als iets als desinformatie wordt geflagged, kan het zijn dat er een factcheck wordt geplaatst naast de bewuste post, zodat gebruikers kunnen doorklikken naar een factcheck met de correcte informatie.

Voor die factcheck werkt Meta samen met onafhankelijke organisaties, en in sommige gevallen ook rechtstreeks met overheden, zoals dat bijvoorbeeld tijdens de coronacrisis het geval was. Om in aanmerking te komen voor zo'n partnerschap, moet een organisatie lid zijn van het International Fact-Checking Network (IFCN). Dat is een internationaal netwerk van media dat gespecialiseerd is in factchecking. In België is Knack erkend lid van deze organisatie en in die hoedanigheid ook partner van Meta voor factchecking.

Los daarvan staat Meta ook open voor andere vormen van partnerships met factcheckinginitiatieven. Zij hebben tijdens ons bezoek ook toegezegd om gratis advertentieruimte ter beschikking te stellen voor deCheckers. Dat is een organisatie die nauw samenwerkt met journalisten van Knack, VRT en Factcheck.Vlaanderen, en die we ook vanuit onze relancekredieten hebben gesteund. Die zullen ook de komende periode nog gesteund worden. We bekijken ook op welke manier bijvoorbeeld het Kenniscentrum Mediawijsheid ook een rol zou kunnen spelen.

Bij Common Sense Media ging het gesprek over het contentclassificatiesysteem en over het mentaal welzijn van jongeren. Wat betreft het contentclassificatiesysteem heeft de organisatie toelichting gegeven bij het systeem dat zij eerder al ontwikkelden. Het systeem waar wij momenteel op aan het werken zijn, is redelijk

verschillend en daarom moeilijk vergelijkbaar. Een volgende stap is dat we met Common Sense Media bekijken hoe ze ons kunnen inspireren om het content-classificatiesysteem beter te maken. Daarvoor gaan we verder met hen in gesprek.

Common Sense Media is zeer begaan met het thema van het mentaal welzijn van jongeren. Zij geven hierover vaak workshops, zowel voor ouders als voor leerkrachten en andere professionals. Zij willen het mentaal welzijn van jongeren hoog op de politieke agenda zetten. Zij vinden daarvoor natuurlijk in ons een partner. We bekijken samen wat de volgende stappen kunnen zijn, met het oog op het Europees voorzitterschap. Ik heb aan Jim Steyer, de ceo van Common Sense Media, gevraagd of hij aanwezig zou kunnen zijn op een van de sessies. Hij heeft aangegeven dat hij dat zeker wil bekijken.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Minister, dank u wel. Het is indrukwekkend wat zo'n werkbezoek kan opleveren. Ik heb al een beetje spijt dat we er ons met deze commissie niet bij hebben aangesloten. Collega's, jullie herinneren zich die discussie. Maar goed, volgende week heeft deze commissie een mooi werkbezoek aan Duitsland. Een van de ideetjes was geweest om de minister te vergezellen. Als ik dit allemaal hoor, heb ik er eigenlijk wel wat spijt van.

Maar, minister, of wij daar nu bij zijn of niet, ik vind het fantastisch. Het is vooral door u dat dat invloed heeft op al die bedrijven. Ik vind het belangrijk dat daar meteen concrete resultaten uit zijn voortgekomen. Dat vind ik bijzonder goed. Ik denk dan aan de gamesector. U streeft ernaar om een Vlaamse Silicon Valley voor de gamesector te creëren. Dat is iets wat we zeker zullen opvolgen en wat hopelijk ook zal lukken. Het hele verhaal van die factchecking interesseert mij ook. Er zou zelfs gratis advertentieruimte worden gegeven aan de Factcheckers. Dat is toch een mooi resultaat voor een werkbezoek.

Ik kan alleen maar zeggen dat ik onder de indruk ben. Ik heb daar dan ook geen verdere vragen bij. U hebt het zeer uitgebreid toegelicht. Ik hoop dat door de verdere contacten met al die bedrijven en de mensen die u daar hebt ontmoet, er misschien op termijn nog meer resultaten te verwachten zijn. De eerste resultaten vind ik eigenlijk al indrukwekkend.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, als ik het zo allemaal hoor, dan was het een zeer boeiende uitstap. Fijn ook dat wij, dankzij deze vraag, nog voor de Vlaamse Regering te weten komen hoe boeiend het was. Ik heb er twee vragen bij.

Zijn er elementen opgedoken in verband met een mogelijk betere afstemming tussen de taxshelter voor games en het Vlaams Gamefonds? Waren er opmerkingen of vragen van eigen en buitenlandse ontwikkelaars?

Bij de vorige vragen over de stimuleringsregeling hebt u verwezen naar socialemediabedrijven die u daarover hebben aangesproken. Wat waren de conclusies van die gesprekken? Hebt u al een zicht op de videoplatformdiensten die zullen bijdragen in het kader van de stimuleringsregeling?

Meyrem Almaci (Groen): Ik sluit mij aan bij collega Van Werde. Binnenkort zullen wij hier het grote debat hebben over de stimuleringsregeling. Het is helemaal niet mijn bedoeling om daar vandaag een oneigenlijk gebruik van te maken.

De factcheckinginitiatieven betreffen natuurlijk de non-fictie. Bij de stimuleringsregeling zal men als platform bijdragen voor de contentcreatie van fictie. Maar voor de contentcontrole van non-fictie betaalt men niet mee. Er zijn initiatieven zoals

websites die aan factchecking doen. Ze ondersteunen de structuur van een website et cetera, maar niet zozeer het harde werk, dat commercieel ook niet interessant is. Zoals de stimuleringsregel nu is voorzien, kan er een commerciële steun zijn aan factcheckinginitiatieven, maar die zal nooit rendabel zijn. Ik vrees dan ook dat die steun beperkt zal zijn. In hoeverre is het een idee om in het kader van de stimuleringsregel die platformbedrijven mee te laten betalen voor het controleren van non-fictie op waarheidsgehalte? Is daarover überhaupt gedebatteerd? Dat is een expliciete vraag die ik heb. Als dat geen optie is, om weet ik welke technische reden of gezien de opmaak van de stimuleringsregel, op welke manier kan er dan wel een fonds ontstaan dat niet ad hoc is of afhankelijk van de goodwill van de Meta's en de Googles en de YouTubes van deze wereld?

Minister, ik hoop dat ik u daarmee een beetje heb getriggerd.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt voor de waardering voor het bezoek. Ik weet dat er die week ook wat kritiek was op de bezoeken vanuit de Vlaamse Regering. Ik denk dat we qua afstemming misschien nog beter kunnen werken, maar hier zat ik met de GDC, ik moest die dag daar zijn. Ik denk dat het ook belangrijk is dat we als Vlaanderen sterk aanwezig zijn in het buitenland.

Wat de vragen betreft van collega Van Werde: de socialemediabedrijven hebben ons geen vragen gesteld over afstemming tussen taxshelter, VAF-steun of investeringsverplichting. Die regels zijn inderdaad niet precies hetzelfde. Ik denk dat we daar vooral complementariteit moeten nastreven. Bij het VAF gaat het over echte subsidies vanuit de Vlaamse overheid. Bij de taxshelter gaat het over pure private investeringen met een voordeel in de vennootschapsbelasting. Bij de investeringsverplichting gaat het natuurlijk over een bijdrage die we opleggen. Het zijn drie verschillende systemen, met ook een ander soort geld. Bij het VAF kunnen we bijvoorbeeld strenger zijn op het vlak van de vereisten, omdat we daar als Vlaamse overheid onze eigen middelen – of de middelen van de belastingbetaler, om duidelijk te zijn – in steken. Dat is iets anders dan een taxshelter of een investeringsverplichting.

De vragen waren inderdaad – zoals eerder al toegelicht – over de investeringsverplichtingen, waarbij die platformen inderdaad niet tevreden zijn. Het tegendeel zou verwonderen, natuurlijk. Dat zij in de toekomst ook zullen bijdragen aan onze lokale content: collega Almaci, ik vind het inderdaad een boeiende vraag die u stelt. Ik wil die ook weleens onderzoeken, om te kijken op welke manier we de socialemediabedrijven nog meer kunnen aanzetten om ook bij te dragen aan de verspreiding van correcte informatie. De Digital Services Act is natuurlijk Europees het wetgevend kader dat hun ook moet dwingen om de regels juist na te leven, maar het is inderdaad een interessante piste om ook te bekijken of daar ook een financiële bijdrage aan lokaal relevante initiatieven aan de orde is.

Bij Meta stel ik vast dat ze dit nu spontaan doen. Dat is een goede zaak, maar ik wil effectief weleens bekijken of het een optie is om daar ook via financiële bijdragen – vrijwillig of verplicht – rond te werken. Ik vind het in elk geval een interessante vraag, waar ik, toegegeven, nog niet eerder bij had stilgestaan.

De voorzitter: Soms is één plus één meer dan twee.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over Belgisch-Nederlandse dubbing op streamingplatforms – 2168 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Het dubben of nasynchroniseren van anderstalige televisieprogramma's of films kennen we allemaal, maar dus ook bij streamingplatforms. Hierbij wordt, in onze ogen, te vaak een beroep gedaan op Nederlandse stemacteurs en niet op Vlaamse acteurs. Hierover stelde ik op 20 oktober 2022, dus niet zo heel lang geleden, een vraag om uitleg hier in de commissie. U sloot uw antwoord toen af met: "Als je die drie elementen samenneemt, het pedagogisch aspect voor kinderen en jongeren, onze eigen audiosector en de goede samenwerking tussen Nederland en Vlaanderen, dan is het logisch om te pleiten voor een gezond evenwicht tussen Nederlandse dubbing en Vlaamse of Belgisch-Nederlandse dubbing."

In Spanje werd eind 2021 een nieuwe wet ingevoerd die de streamingplatforms quota oplegt om content aan te bieden in de officiële minderheidstalen, Catalaans, Baskisch en Galicisch. Hierbij gaat het vooral over gedubde content in die talen, want Spanje is in eerste instantie een 'dubbingland'. Het is niet zo dat er zoals bij ons heel veel ondertiteld wordt. Concreet heeft Netflix naar aanleiding van de Spaanse wet begin 2022 aangekondigd dat ze zeventig series en films zouden nasynchroniseren of ondertitelen in het Catalaans, het Galicisch en het Baskisch.

Dubbingstudio's in Vlaanderen hebben flink geïnvesteerd in hun infrastructuur, in de hoop dubbingopdrachten te kunnen versieren voor onder andere Netflix-producties. Netflix stelt immers hoge eisen aan dubbingstudio's. Helaas horen we uit het veld dat het dubbingwerk voor Netflix nog steeds eerder beperkt blijft.

Minister, hebt u cijfers over de verhouding Belgisch-Nederlandse en Nederlands-Nederlandse gedubde content voor kinderen op zenders en videoplatformen die in Vlaanderen uitzenden, zoals Ketnet, VTM GO, GO Play, Netflix, Nickelodeon, Disney + enzovoort? Klopt het dat Netflix vooral bestaande Belgisch-Nederlandse gedubde versies toevoegt, maar niet meer investeert in nieuwe gedubde kindercontent in het Belgisch-Nederlands? Bent u bereid en is het nodig om, net zoals in Spanje, quota op te leggen aan streamingdiensten om content aan te bieden in het Belgisch-Nederlands, zeker voor producties gericht op kinderen? Kunnen dubbingstudio's een beroep doen op Vlaamse subsidies voor investeringen in hun infrastructuur? Bent u dan eventueel bereid om in ondersteuning te voorzien, en op welke wijze?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik heb voor cijfers inzake de verhouding tussen de twee soorten dubbing contact opgenomen met de Vlaamse omroepen en Netflix. Ik heb daar niet zoveel cijfers gekregen. Netflix gaf aan dat die cijfers niet beschikbaar zijn, omdat de samenstelling van de catalogus elke dag verandert door nieuwe toevoegingen en licenties die aflopen. Dit zou een omstandige gedetailleerde analyse vergen en daartoe zijn ze niet verplicht. Ze hebben dat dus ook niet ter beschikking gesteld. De VRT heeft geen cijfers over de verhouding tussen Belgisch-Nederlandse en Nederlands-Nederlandse dubbing. Ze geven wel mee dat ze de internationaal aangekochte programma's voor Ketnet altijd bij Vlaamse studio's laten dubben. Ook wat betreft animatie worden alle coproducties sowieso Vlaams ingesproken. Dat is een voorwaarde voor een coproductie met Ketnet. Bij hen is dat dus duidelijk 100 procent het geval.

In het licht van de decretale bepaling inzake signaalintegriteit bepaalt de VRT in haar overeenkomsten met distributeurs en over-the-topspelers dat hun platform de VRT-content aan de kijkers onveranderd moet aanbieden. Dat betekent dat de distributeurs en over-the-topspelers niet op eigen initiatief dubbing aan de VRT-content kunnen koppelen.

Wat uw volgende vraag betreft: volgens Netflix zijn ze vanwege het land-van-oorsprongbeginsel niet onderworpen aan de Spaanse vereisten inzake quota voor dubbing. Netflix valt daarentegen wel onder de Spaanse investeringsverplichting, waarin ook eisen opgenomen zijn voor het aanbieden van content in de officiële talen van Spanje. Het is naar aanleiding van die wet dat Netflix de aankondiging heeft gedaan dat het extra dubbing zal toevoegen.

Vlaanderen kent de dubbingcultuur veel minder. Als Netflix hier inzet op Vlaamse content, gaat het over originele Vlaams gedraaide films en series. Voor kindercontent zijn dat bijvoorbeeld de drie films van de Familie Claus.

Mijn kabinet blijft ook met de verschillende spelers in contact en gaat gesprekken aan met zowel de studio's als de streamingdiensten. Ik weet dat de studio's blijven hameren op het belang van quota. Ik ben voorstander van zelfregulering en dialoog tussen de betrokken spelers. Dat heb ik ook zo toegelicht in mijn antwoord op 13 oktober vorig jaar.

We hebben inderdaad al een gesprek gehad met de studio's, de Acteursgilde, de Taalunie en de streamingdiensten. Wat de beheersovereenkomst met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) betreft: er is vastgelegd dat in het geval van dubbing in het Nederlands het VAF oplegt dat minstens 75 procent van de stemmen in het Belgisch-Nederlands moet zijn. Bij Disney+ zijn alle nieuwe grote 'feature films' nu standaard beschikbaar met Belgisch-Nederlandse dubs. De oudere titels die al deel uitmaakten van de Disney+ bibliotheek, zijn intussen ook van Belgisch-Nederlandse dubs voorzien. Voor de series is het 'hybride dubbing'-model gevolgd, met een 50/50 Nederlands en Vlaamse 'voice cast'. Netflix heeft de afspraken met zijn studio's opnieuw bekeken, om Vlaamse dubs aan te kunnen bieden wanneer Netflix kindertitels licentieert. Wat Netflix betreft, blijven we wel verder aandringen dat het extra inspanningen zou doen, want daar is het, wat mij betreft, nog niet op niveau.

U vraagt specifiek naar investeringen in infrastructuur. In het kader van het digitaal transformatieprogramma voor de Vlaamse mediasector zijn er de afgelopen twee jaar stevige investeringen gedaan in de digitale infrastructuur van de mediasector. Binnen die oproep digitale transformatie werden er evenwel geen projecten rond dubbing ingediend.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Dank u wel voor het antwoord.

Het probleem situeert zich uiteraard niet bij de VRT of Ketnet, en ik had ook vernomen dat Disney+ er inderdaad op inzet, zeker voor de nieuwe, grote releases. Daar zit het probleem dus niet. Maar u hebt het zelf aangehaald: Netflix blijft achter, en het zou jammer zijn dat we hier wetgeving en quota moeten aannemen, enkel en alleen omdat er één belangrijk streamingplatform niet doet wat eigenlijk normaal zou zijn als je respect hebt voor een taalgebied.

Maar goed, u gelooft in die zelfregulering. Ik geloof er in principe ook in, maar als het niet lukt en blijft hangen, kunnen we er misschien toch mee dreigen dat we een soort regeling zouden invoeren. Ik zou het niet helemaal uitsluiten, maar ik steun het feit dat we met zelfregulering op dit moment hopelijk nog kunnen verder werken. Maar Netflix zou hier toch een tandje mogen bijsteken.

Er was vorige keer, naar aanleiding van een vorige vraag wat discussie over of het allemaal moet in het Vlaams, of Belgisch-Nederlands, of hoe je het ook noemt. Het is niet slecht dat kinderen ook eens 'Hollands' horen, om het zo te noemen. Het evenwicht waar ik in mijn vraagstelling naar verwees en dat u toen ook bepleitte, moet er wel zijn. En wij leven in Vlaanderen. Als onze kinderen gedubde content krijgen, zouden ze toch in de eerste plaats zoveel mogelijk ook onze eigen versie van het Nederlands moeten horen. Dat belet niet dat andere dingen niet ook kunnen, we zijn daar niet absoluut tegen. Maar er moet een evenwicht zijn. Dat is er op dit moment niet bij Netflix, en ik vind wel dat we dat moeten blijven vragen.

Maar u hebt gezegd dat u het zult doen, en dus reken ik erop, minister, dat we als de vraag over een jaar of zo nog eens stellen, dat een stukje verbeterd is. Ik vind het ook spijtig dat ze de cijfers niet willen geven. Ze zeggen dat ze daartoe niet verplicht zijn. Zouden we ze dan misschien wel verplichten? Dat kunnen we misschien wel doen. We zijn misschien nog niet over quota aan het spreken, maar dan hebben we tenminste zicht op de hele zaak.

Maar goed, we blijven erop aandringen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik heb gewoon een aantal algemene bedenkingen.

Mevrouw Brouwers zei daarnet dat onze kinderen de kans moeten krijgen om onze eigen taal te horen. Sorry, maar wat is dat, 'onze eigen taal'? Moeten we dan ook quota gaan invoeren voor West-Vlaams, Limburgs? Antwerps lijkt me nog te doen, want oké, dat is een taal. Maar goed, alle gekheid op een stokje: laat ons er vooral voor zorgen dat het een duidelijke, heldere standaardtaal is, want dat zal ook de integratie van nieuwkomers bevorderen. Ben ik de enige die opmerkt dat nieuwkomers in Nederland de taal veel sneller kennen dan mensen die in Vlaanderen aankomen, en Antwerpse en Limburgse accenten horen?

Wat dubbing betreft ben ik het met u eens dat het hier eigenlijk een kleiner probleem is. Wij werken vooral met ondertiteling, behalve dan, zoals u zegt, bij Ketnet, waar de kindjes nog te klein zijn om ondertitels te kunnen lezen. Ik heb dat altijd een rijkdom gevonden. Ik weet dat mijn kinderen op de leeftijd van 6 jaar perfect Engels verstonden: ze lazen de ondertitels maar hoorden ook meteen de klanken. Ik vond het een rijkdom. En we doen er ook alles aan om mensen meer te laten lezen en het lezen te bevorderen. Ik denk dat ondertitels dan toch meer bevorderen dan dubben.

Ik bedoel maar ... het is een moeilijke kwestie, vind ik.

Meyrem Almaci (Groen): Ik was eigenlijk niet van plan om tussen te komen, maar mevrouw Van Werde heeft mij toch getriggerd.

Ondertitels zijn ook makkelijker voor doven en slechthorenden. En er is dus ook wat verwerving van een andere taal bij, de taal waarin het origineel gesproken werd. Het is dus weleens interessant om eigenlijk te zien wat de voor- en nadelen van zulke zaken zijn – maar nu wijken we wel heel erg af van de vraag van mevrouw Brouwers.

Maar dat was een aanvulling die ik wilde doen, want het is inderdaad de vraag wat pedagogisch het meest aangewezen is. Ik heb daarnet gekscherend gezegd dat ik in mijn jeugd films heb moeten kijken die origineel in het Engels waren maar Duits gedubd, enzovoort. Ik heb er veel Duits van geleerd, maar het was niet altijd even aangenaam om te volgen. Maar het is wel een pertinente vraag: wat is eigenlijk de beste van alle mogelijkheden?

Maar daarmee is de vraag van de Vlaamse dubbingstudio's natuurlijk niet opgelost.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dubbing is voor de gewone films en series, voor wie kan lezen, niet de beste oplossing, denk ik. Dan kan men beter werken met ondertitels, zoals we dat nu doen. Dat is ook effectief een goede manier om een andere taal te leren. Voor animatie is het natuurlijk anders, zeker animatie gericht op de allerkleinsten. Daar is er het sowieso bij gezet, dat is evident. En het is goed dat dat ook in het Nederlands gebeurt.

Er is maar één Nederlands, er is maar één taal, maar we weten natuurlijk dat we een andere tongval hebben in Vlaanderen. Ik vind het positief dat daar een goed evenwicht is, en ik zou niet het ene of het andere uitsluitend willen, maar een goed evenwicht is belangrijk. Ik denk dat men bij Netflix dat evenwicht nog niet heeft bereikt, dus we blijven daarop aandringen, en we zullen hen inderdaad ook met wat aandrang vragen om daar verder inspanningen voor te doen. Disney+ toont aan dat het eigenlijk wel kan om daar extra zaken voor te doen.

Ik moet nog één iets toevoegen, omdat er over ondertiteling werd gesproken als zijnde iets dat toch waardevol is. Ik zei dat er rond dubbing geen projecten zijn ingediend in ons digitaal transformatieplan. Daar zijn dus geen vragen gekomen tot financiering. Het was zeker niet uitgesloten dat dat zou gebeuren, maar er zijn geen zaken naar voren gekomen. Voor ondertiteling is dat wel het geval; daar hebben we een mooi project gehonoreerd, met onder meer de VRT, DPG en SBS als bevoorrechte partners. Daar werken we dus wel rond. Dat is ook iets waar technologie een groot voordeel kan hebben.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Ik wil de collega's nog meegeven dat ik hier niet heb willen pleiten voor dubben om te dubben. Het gaat natuurlijk over kindjes die nog niet kunnen lezen, en die vooral naar animatiefilms, maar ook naar andere films en series kijken. Daar wordt er dan jammer genoeg, onder andere bij Netflix, nog veel te veel gedubd in het Standaardnederlands op de Hollandse manier. Want dat lijkt niet helemaal op ons Standaardnederlands, jammer genoeg. Het is zo. En dan vind ik dat onze Vlaamse kleutertjes toch ook het recht hebben om die films te horen in de taal die zij gewoon zijn van thuis en op school. Dat is het enige wat ik vraag. Dat is het enige wat ik nog wil toevoegen, zodat mijn vraag niet verkeerd begrepen wordt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de toepassing van de deontologische code en het redactiestatuut voor VRT-journalisten die cumuleren of een nevenactiviteit uitoefenen – 2180 (2022-2023)

VRAAG OM UITLEG van Klaas Sloatmans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over bijklussende VRT-journalisten – 2188 (2022-2023)

Voorzitter: mevrouw Meyrem Almaci

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Geregeld zijn journaalankers en andere journalisten van de VRT aan de slag als presentator op evenementen, studiedagen, conferenties,

debatten, enzovoort. Meestal is dat geen enkel probleem, laat mij daarover van in het begin duidelijk zijn. Maar soms geeft dat wat aanleiding tot debat over de verenigbaarheid ervan met hun deontologische code en het redactiestatuut.

De VRT heeft daar richtlijnen over. Sinds 2015 is er een nieuwe richtlijn over enerzijds externe cumuls en anderzijds nevenactiviteiten. Het onderscheid is niet zo simpel. Dat is allemaal afgestemd op de integriteitscode van de VRT. In de richtlijn wordt dat onderscheid gemaakt. De VRT wil zich immers wel kunnen uitspreken over cumuls maar niet over de nevenactiviteiten van haar medewerkers, tenzij er een negatieve impact is op de goede werking en het imago van de VRT.

Een externe cumul heeft betrekking op een externe opdracht die in het verlengde ligt van het werk of de functie bij de VRT, of die verwant is met de activiteiten van de VRT. Een medewerker kan een cumul aanvragen voor één opdracht of opdracht per opdracht. Dat zijn details. Voor een journalist heeft dit te maken met zijn journalistieke werk, en dit betekent bijvoorbeeld een debat leiden. Daar is op zich weinig of geen probleem rond.

Een nevenactiviteit is een activiteit die niet in het verlengde ligt van de functie die de werknemer bij de VRT uitoefent of die niet verwant is aan een VRT-activiteit. Daar moet niet echt een toelating voor worden gevraagd, behalve als er een negatieve impact zou kunnen zijn op de VRT of als de medewerker daardoor leverancier wordt van de VRT. Dan moet er worden overlegd en moeten er afspraken worden gemaakt. De medewerker zelf moet dan maar weten wanneer hij die moet vragen of niet.

Ik heb hierover een schriftelijke vraag gesteld. Ik kreeg een aantal cijfers waaruit bleek dat minstens een honderdtal journalisten de cumul kunnen doen. Minister, u hebt daar benadrukt dat bij schermgezichten ook rekening wordt gehouden met de vraag of de cumulactiviteit de VRT-activiteiten rechtstreeks of onrechtstreeks kan versterken. Dat is blijkbaar weer een nieuwigheid in de nieuwe code. De cumulaanvraag wordt op basis van verschillende criteria beoordeeld. Ik ga daar nu niet op in.

In verband met de nevenactiviteiten maakte u nog melding van de volgende afspraken.

De VRT mengt zich niet in de nevenactiviteiten van haar medewerkers. Enkel als er een negatieve impact is – dat zei ik al – moeten er correcte afspraken worden gemaakt.

In de integriteitscode is geen bepaling opgenomen die vraagt om de nevenactiviteiten van VRT-medewerkers centraal bij te houden. Dat gebeurt ook helemaal niet. Het is praktisch onmogelijk om retroactief te weten te komen, zegt u, hoe vaak medewerkers een nevenactiviteit hebben besproken met hun leidinggevende. De VRT houdt die nevenactiviteiten niet bij en heeft dus geen zicht op het totale aantal contracten die worden gesloten bij andere bedrijven.

Het punt is dat die nevenactiviteiten niet over hobby's gaan. We hebben het hier over commerciële nevenactiviteiten. Op zich hoeft de VRT niet te weten dat een sportjournalist een B&B uitbaat. Dat klopt. Maar ik zal u een voorbeeld geven. Toen ik schepen was in mijn stad, zoveel jaar geleden, en toen mijn persoonlijke medewerkster plots wijnen wilde verkopen en daarvoor zelfstandige in bijberoep werd, moest zij dat vragen. Het schepencollege moest daarvoor de toelating geven. Blijkbaar bestaat zoiets niet bij de VRT. Je ziet dan toch dat het de afgelopen jaren her en der al tot problemen heeft geleid.

Minister, in een reactie op bovenstaand antwoord benadrukte Pol Deltour van de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ) in een artikel in Apache: "Beroepsjournalisten mogen zich niet lenen tot commerciële activiteiten die hun onafhankelijkheid als journalist kunnen hypothekeren."

Dat artikel had in mijn ogen een vreselijke titel. Ze hadden mijn vraag gebruikt om het artikel te maken: 'Handvol VRT-journalisten klust fanatiek bij'. Ik ben absoluut niet verantwoordelijk voor die titel. Men heeft mij om een quote gevraagd. Ik blijf erbij, maar 'fanatiek bijklussen', ik zou het zo niet hebben gezegd.

Pol Deltour vraagt met andere woorden of je op de ene dag evenementen van commerciële bedrijven en overheden kunt presenteren en diezelfde bedrijven en overheden een dag later als journalist kritisch kunt bevragen. Minister, wat vindt u daarvan, gelet op de voorbeeldrol die de openbare omroep heeft?

Tweede vraag: er is daar blijkbaar een soort koerswijziging, ik had er al wat naar verwezen in de inleiding, doordat de VRT nu voor schermgezichten wel rekening houdt met de vraag of de cumulactiviteit de VRT-activiteiten rechtstreeks of onrechtstreeks kan versterken. Is dat dan de reden waarom schermgezichten doorgaans hun loopbaan en huidige taken bij de omroep uitdrukkelijk in de verf zetten als kwaliteitslabel in de biografieën van de boekingskantoren? Wat is daar uw standpunt over het feit dat journalisten hierdoor als 'VRT-merk' worden uitgespeeld en dat merk ook zelf gebruiken? En hoever kan een VRT-journalist daarin gaan zonder zijn geloofwaardigheid en die van de omroep te grabbel te gooien?

De nevenactiviteiten van journalisten, dus los van het journalistieke werk, worden niet bijgehouden. Nochtans is er de wet van 30 december 1963, die zelfs gewoon verbiedt dat journalisten handel zouden drijven. Misschien is dat allemaal beperkend geïnterpreteerd, maar goed: er zijn wettelijke erkenningsvoorwaarden voor beroepsjournalisten. Commerciële nevenactiviteiten worden daarin wettelijk uitgesloten. Welke bepalingen zijn hierover opgenomen in het VRT-redactiestatuut? En wat is uw standpunt over nevenactiviteiten van journalisten? Recente incidenten tonen immers aan dat er wel degelijk vragen gesteld kunnen worden bij dergelijke verstrengelingen tussen externe commerciële belangen van VRT-journalisten en hun inhoudelijk werk voor de VRT. Bent u van mening dat de VRT meer zicht moet krijgen op de nevenactiviteiten van haar medewerkers en dus een meer preventieve houding zou moeten aannemen en deze nevenactiviteiten ook zou moeten oplijsten, zodat er desgevallend en indien nodig sancties getroffen kunnen worden?

Eerlijk gezegd, ik versta niet waarom in heel die deontologische code een verschil wordt gemaakt tussen cumulactiviteiten en nevenactiviteiten. Ze maken het zichzelf toch moeilijk? Het gaat zelfs zover dat de heer Vermeir, de woordvoerder van de VRT, in een bepaald artikel zegt dat VRT-journalisten soms wordt gevraagd om hun expertise te delen en dat dat geen probleem is. "Wij zijn van mening dat dat allemaal kan. Als ze een debat leiden, gaat dat altijd zijn met meerdere partijen. Deze nevenactiviteiten spelen zich af in hun vrije tijd." Maar dat zijn geen nevenactiviteiten, dat zijn cumuls volgens hun eigen regeltjes. Ze maken het zichzelf moeilijk. Of daar nu een vergoeding tegenover staat of niet, dat ze gewoon duidelijke regels maken, want voor mij was het één kluwen. Ik had de schriftelijke vraag gehad, Apache heeft er dan een artikel van gemaakt waar een aantal zeker juiste zaken in staan, los misschien van de fanatieke titel.

Ik heb dan nog een laatste vraag, minister. De andere mediabedrijven in dit land hebben dan nog andere afspraken. Bij Mediahuis staat er bijvoorbeeld: "Journalisten die een bijberoep uitoefenen, een KBO-nummer" (Kruispuntbank van Ondernemingen) "hebben, of in bepaalde bestuursorganen zetelen waar mogelijk een probleem is, worden verwacht om dat met de hoofdredactie op voorhand te bespreken. Door dit bespreekbaar te maken, willen we problemen voorkomen." En bij DPG luidt het: "Het arbeidsrecht verbiedt de ontwikkeling van aan de werkgever concurrerende activiteiten. Daarnaast heeft DPG Media met al zijn medewerkers duidelijke contractuele afspraken over wat wel en niet kan buiten de arbeidsovereenkomst." Dat is een andere praktijk. Wat is daar uw reactie op? De openbare omroep doet het zo, andere mediabedrijven anders. Ik heb de indruk dat het daar

eenvoudiger is en dat men het bij de VRT redelijk moeilijk maakt, maar ik kan mij vergissen.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Mevrouw Brouwers heeft de technische probleemstelling al uitvoerig geschetst, wat mij de gelegenheid biedt om op de grond van de zaak in te gaan. Fundamenteel lijkt mij het deontologische gegeven inderdaad de grond van de zaak te zijn. Ook de geloofwaardigheid van de VRT ligt hier op tafel. Fundamentele vraag: kun je op de ene dag evenementen van commerciële bedrijven of overheden presenteren of opleuken en diezelfde overheden of bedrijven een dag later kritisch bevragen? Dat is de fundamentele kwestie die hier nu voorligt. Concreet voorbeeld: stel dat Delhaize morgen een workshop communicatie geeft aan zijn marketingafdeling en Anne Vanreenterghem wordt daar gevraagd als bezoldigde spreker. Kan mevrouw Vanreenterghem de dag nadien de directie van Delhaize op een geloofwaardige manier ondervragen over de sociale onvrede en de sociale malaise die daar heerst? Ik denk dat die vraag pertinent is. Iedereen voelt zeer goed aan dat zoiets geen goed doet, mocht dit zich voordoen, aan de geloofwaardigheid en de credibiliteit van enerzijds de journalist en bij uitbreiding van de VRT. Het staat ook haaks op de integriteitscode, die duidelijk stelt dat men zich niet mag laten leiden door eigenbelang, commerciële, politieke of andere belangen. Als men inderdaad bezoldigde cumulopdrachten aanneemt die uiteindelijk toch een gevolg zijn van zijn bekendheid als schermgezicht of als VRT-medewerker, dan lijkt het me redelijk evident dat men zich wel degelijk laat leiden door commerciële belangen of op zijn minst door eigenbelang. In die zin begrijp ik absoluut niet dat van de 122 cumulaanvragen die zijn ingediend, er effectief 116 – 95 procent – zijn goedgekeurd.

Ik stel mij oprecht de vraag hoe men dat verenigbaar acht met de zeer duidelijke richtlijnen die in die integriteitscode zijn vervat. Bijkomend snap ik ook niet, zoals mevrouw Brouwers al aangaf, dat men de cumuls wel en de nevenactiviteiten niet registreert, terwijl die lijn tussen beide bijzonder flou is. Een concreet voorbeeld: als Lieven van Gils een presentatie doet van Flanders Technology & Innovation (FTI) dan is dat een cumul, maar als hij mediatraining geeft aan woordvoerders, dan is dat een nevenactiviteit. Ik denk dat iedereen wel vaststelt dat dat een bijzondere donkergrijze zone is.

Bijkomend, zoals mevrouw Brouwers ook al heeft aangehaald, is het zo dat dat radicaal indruist tegen de erkenningsvoorwaarden voor beroepsjournalisten, zoals door de wet van 1963 is bepaald en waarin duidelijk staat dat commerciële nevenactiviteiten worden uitgesloten.

Pol Detour, woordvoerder en gezicht van de VVJ, stelde hierover – en dat is een citaat dat mevrouw Brouwers niet gaf – “dat de publieke omroep hierdoor het statuut van beroepsjournalist te grabbel gooit”. Dat zijn wel pertinente woorden en aantijgingen. Er doet zich effectief een probleem voor.

Minister, ik verneem dan ook graag of u vindt dat de integriteitscode, die letterlijk stelt dat men zich niet mag laten leiden door commerciële belangen of door eigenbelang, correct wordt toegepast. Bent u van oordeel dat de integriteitscode, zoals aanbeveling 8 van Audit Vlaanderen, ook deel uitmakend van de overeenkomst, stipuleert, correct wordt nageleefd en welke stappen onderneemt u al dan niet om de geloofwaardigheid en credibiliteit te gaan vrijwaren? Want het spreekt voor zich dat dat met bepaalde cumuluitwassen fundamenteel ten grondslag ligt aan dit debat.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Bedankt, mevrouw Brouwers en mijnheer Slootmans, voor de vragen. Mits respect voor de deontologische regels is het, wat mij betreft,

net een goede zaak dat sterke figuren van de VRT zich ook op andere manieren verdienstelijk maken. Ik was dan ook niet gecharmeerd door de teneur in verschillende artikels, waar men letterlijk over 'schnabbels' en dergelijke sprak. Ik vind dat eigenlijk vreselijk. Ik vind het een goede zaak dat mensen die kwaliteiten hebben rond presentatie, een goede stem hebben en goed kunnen spreken, zich ook elders verdienstelijk maken. Je moet je eens het tegenovergestelde voorstellen, namelijk dat de VRT als beleid zou hebben dat de eigen medewerkers op geen enkele manier dat soort zaken zouden kunnen doen. Dat zou voor heel wat economische en niet-economische sectoren een heel groot gemis zijn bij het organiseren van evenementen. Ik vind dat dus in wezen een goede zaak. De VRT zit boordevol talentvolle journalisten, presentatoren en schermgezichten. Waarom zouden zij hun expertise niet ten dienste mogen stellen van de bredere samenleving? Dat is mijn basisfilosofie. Het is dus perfect logisch dat veel organisaties en bedrijven op zoek gaan naar een herkenbaar gezicht, een herkenbare stem voor hun event. Uiteraard vissen ze daarbij vaak in de vijver van publieke omroepen.

Het bepalen van dit beleid behoort tot de operationele autonomie van de VRT, zolang het in overeenstemming is met de voorbeeldfunctie die de publieke omroep heeft. Dat lijkt hier het geval te zijn: de integriteitscode van de VRT is van toepassing. Zoals ik gisteren in de plenaire vergadering heb gezegd, wordt dat ook niet bijgestuurd. Die laat medewerkers toe hun expertise ook elders in de samenleving in te zetten, zolang die cumulatieve activiteiten de deontologische code niet schenden en geen impact hebben op de onpartijdigheid, de professionele werking en het imago van de VRT. Elke cumulaanvraag moet worden aangevraagd en goedgekeurd. Het is een individuele beoordeling van de betrokkene die de aanvraag doet en dan natuurlijk ook van diegene die het moet goedkeuren.

Daarnaast moeten journalisten zich uiteraard ook steeds houden aan de deontologische regels van de Raad voor de Journalistiek. Mocht er sprake zijn van een schending, is het aan de raad om hierover uitspraak te doen. Niet aan de coördinatoren, niet aan diegenen die de VVJ leidt, die heeft eigenlijk geen bevoegdheid om daarin te trancheren.

Het is niet verboden voor journalisten om commerciële opdrachten aan te nemen. De Code van de Raad voor de Journalistiek bepaalt in artikel 11 het volgende: De journalist aanvaardt geen opdrachten of voordelen die zijn onafhankelijkheid of die van zijn redactie in gevaar brengen. De journalist leent zich niet tot reclame of propaganda. Hij laat zich niet onder druk zetten door adverteerders of belanghebbenden bij de informatie."

De VRT maakt wat betreft commerciële opdrachten, zoals collega Brouwers heeft gezegd, een onderscheid tussen een cumul en een nevenactiviteit. Een cumul is een externe activiteit die in het verlengde ligt van iemands opdracht voor de VRT, of die verwant is met de activiteiten van de VRT. Een nevenactiviteit is een externe activiteit die niet in het verlengde ligt van iemands opdracht voor de VRT.

Toch kunnen ook nevenactiviteiten natuurlijk een impact hebben op het werk van de VRT, bijvoorbeeld als ze een belangenconflict zouden uitlokken, of voor mensen wier gezicht of stem geïdentificeerd wordt met de VRT. Ook in zulke gevallen moet de nevenactiviteit besproken worden met de hoofdredactie. Dat is een belangrijke verantwoordelijkheid van de betrokkenen, om in te schatten of dat noodzakelijk is, en van de hoofdredactie, om er goed op toe te zien.

In de integriteitscode is geen bepaling opgenomen die vraagt om de nevenactiviteiten van VRT-medewerkers centraal en structureel bij te houden. Het komt mij als minister eigenlijk niet toe om te bepalen of de integriteitscode hier correct wordt toegepast. Zoals gezegd, behoort dat tot de operationele werking van de

VRT. Als het specifiek gaat over de journalistieke deontologie, is dat geval per geval te beoordelen door de Raad voor de Journalistiek.

Dan kom ik tot de laatste vraag van collega Slootmans. Ook de VRT maakt duidelijke afspraken met haar medewerkers. Dat gebeurt via contractuele afspraken en de integriteitscode. Specifiek voor medewerkers van de nieuwsdienst, geldt dan ook nog eens het redactiestatuut, met inbegrip van de deontologische code. Er is dus geen verschil met de aanpak van Mediahuis en DPG Media, die daar op dat vlak geschetst wordt.

Als minister is het nogal delicaat om acties of stappen te ondernemen om de geloofwaardigheid en onpartijdigheid van de VRT te vrijwaren. We hebben daar in de beheersovereenkomst afspraken over gemaakt. We hebben ook een opvolging via de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) met een extra onderzoek, dat wij – of de VRM – hebben besteld.

Vanuit overheidsperspectief hebben we de beheersovereenkomst die de accenten voor de VRT bepaalt. Een belangrijk element daarin is het onpartijdigheids-onderzoek, waar jaarlijks door de universiteit van Antwerpen, in opdracht van de VRM, uitvoering aan wordt gegeven. Dat is dus wel een nieuwigheid deze legislatuur, die al eens is gecommuniceerd, met de resultaten die we kennen.

Andere initiatieven zijn op dit moment niet aan de orde.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Minister, ik snap dat u zich als minister houdt aan wat er in die codes en teksten staat, en dat het moeilijk is. U hebt een beheersovereenkomst gesloten, en wat daarin staat, is uw leidraad. Dat belet natuurlijk niet dat de journalisten, in dit geval van Apache, artikels maken waarin toch op een aantal problematieken wordt gewezen.

Ik ga het hier dan toch maar zeggen. Ik gebruik niet graag namen en vind het een fantastisch sportanker, maar het hele verhaal van nv Huppeldepup en Catherine Van Eylen, was niet geweten. Dat was een nevenactiviteit die niet geregistreerd was, dacht ik – ik kan het fout hebben. Sinds het ontslag van de voormalige CEO Lembrechts is de code op dit moment veel beter uitgebouwd, dat wil ik wel zeggen. Maar dat soort dingen wil toch zeggen dat er desondanks een aantal zaken in zitten die onduidelijk zijn.

Persoonlijk vind ik dan – en dat is een persoonlijke mening – dat die code, ook als is ze veel beter uitgebouwd dan ze vroeger al was, op dit punt toch nog eens geëvalueerd zou kunnen worden. Want de VRT kan nu geen sancties treffen als iemand doelbewust nevenactiviteiten verborgen houdt. Als in een gewone gemeente een ambtenaar of een medewerker moet vragen om een bijberoep te mogen uitoefenen als zelfstandige, of een nevenactiviteit zoals men het hier noemt, waarom kan dat dan niet tout court, altijd? Ze maken het zichzelf nodeloos moeilijk.

U kunt dat als minister moeilijk doen, ik weet wel dat we ons niet mogen moeien met het operationeel beleid, maar mijn oproep aan de VRT is om dat misschien nog eens grondig te bekijken. Het kan veel eenvoudiger. Het gaat dan niet over hobby's van mensen, maar werkelijk over commerciële activiteiten.

Goed, ik heb niet bepaald extra vragen. Maar ik wil toch mijn mening daarover hier duidelijk schetsen, want u hebt er inderdaad ook naar verwezen: er zijn nadien ook een paar artikels in de kranten verschenen waar sommigen alles door elkaar haalden, en negatieve bewoordingen gebruikten die ik ook totaal niet steun. Maar ik vind wel dat er een correct, duidelijk kader moet zijn dat ook duidelijk is voor de medewerkers. Nu leg je de verantwoordelijkheid bij hen. Als het moet, moet

het altijd. Nu zeggen ze dat, als het zou kunnen, ze het toch wel moeten aangeven, is het, in mijn ogen, moeilijker maken dan nodig.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Er zijn nog een aantal elementen.

Minister, u zegt dat de toepassing van de integriteitscode tot de operationele werking van de VRT behoort. Ik ga akkoord, maar ik neem aan dat u daar toch een visie en een mening over hebt. We zitten hier in een mediacommissie, en u bent minister van Media en voogdijminister van de VRT, dus het lijkt mij evident dat u daar toch een appreciatie over geeft.

Bijkomend stel ik vast dat u eigenlijk helemaal geen problemen ziet, geen graten ziet, integendeel. U ziet meerwaarde, terwijl uw collega en partijgenoot mevrouw Brouwers die problemen wel ziet. Wat dat betreft zijn er ook nog zekerheden.

Fundamenteel lijkt het mij inderdaad belangrijk dat men één noemer maakt: 'bijverdienen'. Of dat nu een nevenactiviteit is of cumul, men zou dat inderdaad moeten onderbrengen onder één noemer. Ik denk dat het voorbeeld van nv Huppeldepup zeer pertinent is wat dat betreft. Het lijkt mij dus nuttig om die noemer 'bijverdienste' te gaan incorporeren in de integriteitscode.

Nog een element dat niet is aangeraakt, maar dat wel aan bod kwam in de schriftelijke vraag van mevrouw Brouwers, is dat van de freelancers, die toch een groot aandeel vormen in het globale VRT-personeelsbestand. In het antwoord op de vraag van mevrouw Brouwers stelde u daarover – en dat blijkt ook – dat die freelancers niet gevat worden door de integriteitscode. Maar we weten – en mevrouw Van Werde zal dat kunnen bevestigen – dat bij veel freelancers hun VRT-activiteit eigenlijk hun hoofdberoep is, en dat men eigenlijk vooral freelancer is om fiscale redenen. Daar kun je je toch de vraag stellen waarom zij niet en de anderen wel gevat worden door de integriteitscode.

In dat kader had ik graag van u vernomen, minister, of u hier ook cijfers van kunt geven aan deze vergadering, eventueel post factum. Zo krijg je dan ook een overzicht van het aantal VRT-freelancers die feitelijk voltijds bij de VRT werken of hun hoofdinkomen halen uit VRT-activiteiten en hun cumuls. Ik heb dus eigenlijk gewoon dezelfde vraag die mevrouw Brouwers schriftelijk heeft gesteld, maar dan voor de freelancers.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Bedankt voor de vragen. Ik denk dat het belangrijk is dat we dat toch even aanhalen. Maar mijn bescheiden reactie is genuanceerd. Betekent dat nu dat geen enkele VRT-journalist of VRT-verslaggever – blijkbaar wordt daar een onderscheid tussen gemaakt – nog iets kan doen buiten zijn ambt of het beroep dat hij uitoefent bij de VRT? Ik ben het daar niet mee eens. Wat ga je bijvoorbeeld doen als iemand een boek schrijft als journalist, of als iemand bijvoorbeeld een theatershow wil maken? Mag dat? Van mij mag dat, ik heb daar geen enkel probleem mee. Veronderstel dat minister-president Jambon morgen vertrekt naar het buitenland op economische missie, en hij heeft in zijn zog een hele reeks bedrijven mee die daar hopelijk ergens aan de slag kunnen, contracten kunnen afsluiten. En men laat de avond voor die missie een VRT-persoon iets presenteren. Ik zie daar geen graten in, persoonlijk.

Maar er is wel een beetje een grijze zone, en dat is misschien wat hier aangehaald moet worden. Dat gaat over de vraag wat er wel en niet kan. Wat volgens mij quatsch is, is zeggen dat het geen journalist is, maar een verslaggever. Dat vind ik onzin. Je vertegenwoordigt een huis dat boven alle verdenking moet staan.

Er is hier iets aangehaald door mevrouw Brouwers. Wat volgens mij niet kan, is dat een Sporzaverslaggever of -journalist een uitnodiging krijgt van een bepaalde wielerploeg, met de vraag om hun presentatie te willen doen bij het begin van het seizoen, tegen betaling. Ik zeg niet dat het gebeurt, maar het zou dan best weleens kunnen dat in bepaalde verslaggeving van een wielervedstrijd die ploeg, ook al rijdt die geen platte prijs, toch eens aangehaald wordt als beloftevol of als sterk rijdend. Dat is de grijze zone waar ik het over heb.

Als je een avondprogramma maakt naar aanleiding van een evenement of een wedstrijd en je bent geconnecteerd met een bedrijf dat bepaalde producten maakt die ook nog eens in de verf worden gezet, dan kan men zich de vraag stellen of de mensen die daar aan tafel komen, dan gekozen zijn op basis van expertise, omdat ze daadwerkelijk iets te zeggen hebben over die wedstrijd of dat evenement, of omdat ze blijkbaar ook genoeg betrokken zijn bij die business. Ik zeg niet dat het gebeurt, ik stel gewoon de vraag. Dat is die grijze zone, en daar moet duidelijkheid over zijn.

Ik denk dat we daar boven elke verdenking moeten staan. Want dan kun je je de vraag stellen waarom dit en dat is aangehaald. Je kunt natuurlijk alles op flessen trekken, maar dat zijn de zaken waar we toch duidelijkheid over moeten geven. Dat is ook wat hier een beetje de teneur van de collega's is: zeggen wat kan en niet kan. Maar zeggen dat je vanaf nu niets meer mag doen, dat vind ik quatsch. Mensen worden ook journalist of nieuwsanker op basis van hun kwaliteiten en vaardigheden, en ik zie er geen probleem in om, in vrijheid van arbeid, andere dingen te gaan doen. Maar het moet wel meer gemonitord worden. Ik denk dat daar af en toe een oranje licht mag afgaan.

Maar ik denk dat de VRT daar boven elke verdenking moet staan. Daar moet steeds een soort van hygiëne in acht genomen worden.

Meyrem Almaci (Groen): Daarnet werd gezegd dat we kritische vragen moeten durven stellen, maar dat we wel correct moeten zijn en niet aan stemmingmakerij doen. Ik ben het daar helemaal mee eens. Maar ik ben wel een beetje verbaasd.

Naar aanleiding van de vragen die er zijn geweest en de artikels die er zijn, heb ik eens gekeken naar de integriteitscode. Die is hier en daar toch wel vaag. Ik hoor de heer Meremans spreken over de grijze zone. Dan gaat het daarover. Maar er is ook – en dat is de aanleiding voor mijn tussenkomst – het veel concretere redactiestatuut. Op basis daarvan zijn een aantal zaken die vandaag zijn gezegd wel degelijk te beoordelen. Ik heb het redactiestatuut gelezen. Het telt 28 bladzijden. In punt 110 staat: "geen dingen met maar één standpunt". In punt 113 staat: "uiterst terughoudend bij overheidscommunicatie".

Minister, u hebt daarnet een voorbeeld gegeven over journalisten in het kielzog van. Als je maar vanuit één bedrijf of één communicatie van een regering, een overheid of een minister wordt gevraagd om één positie te vertegenwoordigen, kan dat vandaag niet volgens het redactiestatuut. Ik stel gewoon vast dat de verantwoordelijkheid voor de navolging van het redactiestatuut bij de gedelegeerd bestuurder ligt. Niet voor de inhoud, wel voor de cumuls. Dit is expliciet gestipuleerd in het redactiestatuut.

Ik denk dat het integriteitscharter eens naast het redactiestatuut moet worden gelegd. Minister, er wordt vandaag veel te veel gedebatteerd op basis van het integriteitscharter, dat veel vager is dan het redactiestatuut. De context van het redactiestatuut is veel helderder. Ook vandaag merken we dat. Niet alleen in de verwarring in de artikels of in de discussie over hoe de cijfers moeten worden geïnterpreteerd, maar ook naar aanleiding van de debatten over de cases. U mag zich als minister uiteraard niet moeien met de operationele werkzaamheden. Iedereen mag vinden wat hij wil van de uitspraak van de Raad voor de Journalistiek, maar als elke cumul individueel moet worden aangevraagd, beoordeeld en

goedgekeurd, ga ik ervan uit dat dit gaat volgens het meest strikte en meest uitgewerkte kader, en dat is het redactiestatuut.

Daarom moeten we vandaag vaststellen – en ik noem hier geen naam – dat een aantal van de zaken die zijn gebeurd, niet voldoen aan de twee punten die ik daar-net heb vermeld. Dat is gewoon een vaststelling. Ik heb daar geen waardeoordeel over. Maar het is wel het statuut zoals het er is. Ofwel wordt dat statuut veranderd. Het is geen grijze zone voor een aantal gevallen.

Minister, wat is volgens u de verhouding tussen die twee? Je kunt niet een beroep doen op de vaagheid van het ene als het andere veel stringenter en veel duidelijker is. Een aantal van de zaken die gevoelsmatig aanleiding geven tot debat, kunnen eigenlijk niet volgens het redactiestatuut. Dat is gewoon mijn analyse. Ik zeg opnieuw dat ik geen waardeoordeel heb, het is mijn analyse. Het is spijtig dat daar-over verwarring is ontstaan. Dat is in het nadeel van het imago van het huis van vertrouwen waar we hier voor staan en van de journalisten in kwestie. Er bestaat veel onnodige verwarring over. Het redactiestatuut, zoals het is, is goed. Maar het moet worden toegepast.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik heb in mijn antwoord kort verwezen naar het redactiestatuut. De integriteitscode is inderdaad toepasselijk op alle medewerkers van de VRT, en het redactiestatuut op diegenen die daar specifiek onder vallen – door de band zijn dat journalisten. Zij moeten uiteraard de beide statuten naleven. Het redactiestatuut ,is uiteraard op een aantal punten stringenter. Zij moeten de journalistieke code respecteren die wordt gecontroleerd, niet door de VVJ of door de mensen die daarover communiceren, maar door de Raad voor de Journalistiek.

Wat het concrete geval betreft en de verwijzing naar nummer 113 van dat redactiestatuut, nodig ik u wel uit om het volledige artikel te lezen. Daar wordt gezegd dat het mogelijk is dat er wordt meegewerkt aan communicatie van de overheid, mits akkoord van de hoofdredactie, omdat het toch wel delicaat is, en enkel als het gaat over niet-controversiële onderwerpen. Het is aan hen om dat te bepalen en te beoordelen. In die zin denk ik dat dat duidelijk is omschreven.

Collega Brouwers heeft eigenlijk gezegd: we hebben op het vlak van cumul een duidelijke regel, namelijk dat het altijd moet worden gemeld en goedgekeurd, maar bij nevenactiviteiten is dat niet het geval.

Ik denk dat het een waardevolle vraag is om te bekijken of je dat structureel moet verankeren. Persoonlijk denk ik dat dat ver gaat, om aan tweeduizend medewerkers te zeggen dat elke nevenactiviteit gemeld moet worden. Ik denk dat het ver gaat, maar men kan dat bij de VRT zeker bekijken. Maar ik zou de vraag dan breder willen stellen: is het enige criterium werkelijk dat men geld verdient, zoals collega Slootmans vermeldt? Je hebt ook andere gevallen. Je hebt bijvoorbeeld situaties van aandeelhouderschap, al dan niet met de mogelijkheid om een dividend te ontvangen. Je hebt ook situaties van lidmaatschap, die ook relevant kunnen zijn. Je bent bijvoorbeeld lid van Natuurpunt – ik zeg maar iets – of van een andere organisatie. Dat lijkt mij geen probleem te zijn, voor de duidelijkheid. Of je bent vrijwilliger, en je krijgt al dan niet een vrijwilligersvergoeding. Dat zijn allemaal verschillende situaties. Ik zou niet graag naar een situatie gaan waarbij je, omdat je medewerker bent van de VRT, je werkelijk elke relevante activiteit ook moet melden, laat staan er goedkeuring voor moet krijgen. Het is een reflectie waard, bij de VRT. Ik zal me daar zeker niet in mengen, maar ik zal wel oproepen om daar behoedzaam mee te zijn.

Het is in elk geval belangrijk dat die cumulregeling er is, en die is wat mij betreft ook vrij helder. Collega Meremans heeft inderdaad een aantal interessante voor-

beelden gegeven waar er een grijze zone kan ontstaan. Het is de verantwoordelijkheid van de betrokken journalist, en ook van de hoofdredactie of de diensthoofden, om dat heel concreet te bekijken. Dat is ook een beetje gezond verstand, ik denk dat je dat moeilijk in heel strikte regels kunt dwingen. Wat wel duidelijk is, is dat die gevallen waarnaar u verwees, mijnheer Meremans, situaties van cumul zijn, die onderworpen zijn aan de regels van melding en goedkeuring. In die zin denk ik wel dat dit op een correcte manier is gevat. Trouwens, wat de verslaggeving van wielrennen betreft, ik heb onlangs nog een bezoek gebracht aan EMG. De samenwerking tussen Sporza en EMG – het vroegere Videohouse – maakt dat wij de beste verslaggeving voor wielrennen ter wereld hebben. Ik denk dat we daar fier op mogen zijn, niet alleen in eigen land trouwens, niet enkel in Vlaanderen maar ook wereldwijd zijn wij degenen die dat ... *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

... de manier waarop, de technologie. Nu we daarover bezig zijn: we hebben trouwens ook een schitterend relanceproject dat we ondersteunen. Dat heet 'Ventoux' en dat zorgt ervoor, samen met onder meer EMG, dat er animatiebeelden worden gebracht, met een heel realistische voorstelling van het hele traject, waarbij er realtime-informatie over de renners wordt gebracht. Die technologie wordt dus ook verder ontwikkeld met Vlaamse steun. *(Opmerkingen van Marius Meremans)*

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (cd&v): Voor de collega's: uiteraard heb ik geen probleem met een journalist die een boek schrijft of een debat modereert, als dat allemaal overlegd is met de hoofdredactie enzovoort. Daar gaat het hier niet echt over, tenminste niet wat mij betreft – ik spreek me niet uit over de andere vraagsteller.

Mijn punt ging over nevenactiviteiten die vergoed worden, niet over hobby's, niet over lidmaatschap van Natuurpunt of zo. Natuurlijk niet, het gaat over nevenactiviteiten met vergoeding, waar je in principe zelfs belastingen op zou moeten betalen. Die zouden op dezelfde manier behandeld moeten worden als wat de VRT cumuls noemt. Oké, er zijn tweeduizend medewerkers, dat is waar, minister, maar ik kan me niet voorstellen dat de mensen die op de VRT werken allemaal dergelijke nevenactiviteiten hebben. Als je ziet dat de cumulaanvragen gaat over tweehonderd en nog iets – ik heb de cijfers niet –, moeten we het ook niet op flessen trekken. Ik pleit voor één duidelijk systeem, puur uit preventie. Ik heb dat ook zo gezegd tegen die man van Apache: ik pleit hier voor een meer preventieve houding. De VRT zou dat soort activiteiten beter ophijsten, dan heb je iets om op terug te vallen als er toch een schandaal uitbarst.

Eigenlijk kan de VRT momenteel geen sancties treffen als iemand doelbewust nevenactiviteiten verborgen houdt. Dat heb ik ook al gezegd. Het gaat mij om 'better be safe than sorry'. Ik hoop dat ze naar aanleiding van dit debat de zaak nog eens willen bekijken.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Het gaat er eigenlijk niet om dat er niets meer mag, dat je geen boek meer mag verkopen of dat je geen nevenactiviteiten meer mag uitvoeren. Het gaat erover dat je alles meldt. Dat wordt daarom niet verboden, het is gewoon dat men alles meldt en registreert en dat men, zoals mevrouw Brouwers zegt, daarop kan terugvallen en toch een zeker controle kan uitvoeren. Zoals de voorzitter al aangaf, kan op die manier het strengste kader, zijnde in dezen het redactiestatuut, worden gerespecteerd.

Ik denk effectief dat we niet mogen onderschatten – wat ik toch wel vaststel bij de collega's – wat de perceptie is van mensen, wanneer zij artikels lezen over

schermgezichten die hier en daar voor overheid X of Y, of voor bedrijf X of Y aan het bijschnabbelen zijn, zoals dat dan vaak wordt genoemd. Ik denk dat je echt het licht van de zon ontkent als je denkt dat dit geen schade berokkent aan de credibiliteit en de geloofwaardigheid van de VRT, de publieke omroep, waar wij tenslotte toch allemaal aandeelhouder van zijn. We hebben er dus belang bij dat die credibiliteit staande blijft.

De voorzitter: Minister, u wilde nog iets zeggen over de cijfers, of niet?

Minister Benjamin Dalle: Ik heb ze niet, ze zijn niet gerapporteerd. We gaan het nog eens nakijken, maar ik denk niet dat ik iets kan toevoegen.

De voorzitter: Oké, we zullen het bekijken. Als er iets toe te voegen is aan het verslag, dan voegen we het toe. Daarmee heeft de minister een aanvulling kunnen geven op zijn initiële antwoord op uw vraag.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.